

Høringsnotat over udkast til bekendtgørelse om ansøgning, elevfordeling og optagelse på de gymnasiale uddannelser

1. Indledning

Et udkast til bekendtgørelsen har i perioden 27. november 2023 til 2. januar 2024 været sendt i høring hos 27 myndigheder og organisationer. Udkastet blev også offentliggjort på Høringsportalen. Bekendtgørelsesudkastet er et sammenskriv af to bekendtgørelser¹ og indeholder desuden indholdsmæssige ændringer og ændringer af tidsfrister. I høringsbrevet var det præciseret, hvilke indholdsmæssige ændringer, der var i høring.

Der er modtaget høringssvar fra 10 af de hørte myndigheder og organisationer. Otte af de hørte myndigheder og organisationer har afgivet indholdsmæssige bemærkninger til udkastet, mens to ikke har afgivet bemærkninger. Tre høringssvar er indgivet i forening mellem flere organisationer.

I notatet er medtaget de væsentligste punkter fra høringssvarene. Herudover indeholder flere høringssvar bemærkninger, herunder punkter der ikke reguleres af bekendtgørelsen, og indhold som ikke er ændret i forbindelse med revideringen. Disse er ikke adresseret i nærværende notat.

En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

2. Sammenfatning om ændringer i bekendtgørelsen i forhold til høringssudkastet

De modtagne høringssvar har givet anledning til følgende ændringer i bekendtgørelsen i forhold til det udkast, der har været i høring:

¹ Bekendtgørelse om ansøgning til de gymnasiale uddannelser og forrang til visse ansøgere, bkg. nr. 160 af 9. februar 2023 og bekendtgørelse om elevfordeling, transporttid og optagelse på de gymnasiale uddannelser, bkg. nr. 187 af 27. februar 2023.

- Tilføjelse i § 1 med præcisering af, at ansøgning om optagelse indgives via Optagelse.dk.
- Præcisering i § 14, nr. 2, om, at ønsket om at indgå i fordelingen angår den ansøgte uddannelse på den ansøgte afdeling.

Herudover er der foretaget mindre ændringer af sproglig og regelteknisk karakter. Det vurderes i øvrigt at være hensigtsmæssigt, at bilaget med sjældne studieretninger udgår og i stedet fremover bliver offentliggjort og årligt opdateret på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside.

3. Generelle bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse

Danske Regioner finder det positivt, at tidsplanen er justeret. Danske Regioner bemærker desuden, at det er relevant at revidere bilag 1 (der ikke er indgået i høringen) og vurderer fortsat, at det er uhensigtsmæssigt, at studieretninger kun kan betragtes som sjældne, hvis de kun udbydes ét sted i gymnasiesamarbejdet, idet nogle gymnasiesamarbejder dækker over større geografiske områder, hvori der grundet den lange afstand sagtens kunne udbydes samme studieretning, og dermed ret til forrang, i samme gymnasiesamarbejde.

Danske Gymnasier tager positivt imod arbejdet med at sammenskrive de to bekendtgørelser og fremrykke hele processen for elevfordeling. Danske Gymnasier finder generelt, at forrangsmulighederne bør indskrænkes, og at det er uhensigtsmæssigt, at en sjælden studieretning defineres på baggrund af geografisk afgrænsning af de enkelte gymnasiesamarbejder. Foreningen foreslår, at det lægges ud til lokal beslutning i gymnasiesamarbejdet, hvilke studieretninger, der kan betragtes som sjældne i gymnasiesamarbejdets område. Danske Gymnasier finder transporttidskriteriet vilkårligt, uigennemsigtigt og usikkert og anbefaler, at der træffes politisk beslutning om, at fordelingskriteriet ændres til afstand via vej nettet.

Danske Erhvervsskoler og – Gymnasier anerkender de mange positive aspekter ved den justerede tidsplan. Dog foreslås det, at perioden for beregning af transporttid forkortes og fastsættes til 2 uger og 3 dage, hvormed ansøgere kan få besked om pladsreservation senest den 1. maj. Foreningen finder det problematisk, at elever ikke er bundet af en sjælden studieretning og opfordrer til at overveje, om det er hensigtsmæssigt.

Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) ser positivt på sammenskrivningen af de to bekendtgørelser og støtter fremrykningen af tidsfristerne. GL ønsker at begrænse forrang til studieretninger og profiler. Foreningen påpeger desuden det problematiske i, at unge, der søger efter ansøgningsfristens udløb, ikke kan få forrang til specielle forløb (ASF/SAFE). Foreningen er positivt ift., at den standardiserede vurdering af ansøgere til hf kan påbegyndes før tildeling af foreløbige pladser, men gør opmærksom på, at dette skal medtages i kapacitetsfastsættelsen, så kapaciteten

sættes stramt. GL udtrykker bekymring over den måde, hvorpå transporttid opgøres. Endelig gør foreningen opmærksom på, at den fortsat er bekymret over, at regeringen på nuværende tidspunkt ikke er kommet med forslag til en fremtidig elevfordelingsmodel.

Danske HF & VUC og Gymnasiernes Bestyrelsesforening er positive over for de foreslåede ændringer.

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning støtter tilføjjelsen af ansøgere til pre-IB til undtagelsesbestemmelsen (i § 14, nr. 4), hvormed ansøgere til pre-IB prøves på sit næstprioriterede uddannelsesønske, hvis ansøgeren ikke får forrang til sin førstprioritet. Foreningen mener desuden ikke, at det er hensigtsmæssigt, at udvekslingsstuderende indgår i fordelingen og opfordrer til, at det genovervejes at undtage disse ansøgere.

Styrelsens bemærkninger

Fsva. bemærkningen om gymnasiesamarbejder henvises til bemærkningerne til § 14 i forslag 157 af 31. marts 2021 til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser). Flere organisationer har ytret ønske om, at adgangen til at søge forrang til en sjælden studieretning begrænses. Styrelsen finder derfor ikke grundlag for på nuværende tidspunkt at udvide mulighederne for at søge om forrang til en sjælden studieretning, som det er foreslået af Danske Regioner.

Øvrige bemærkninger, der ikke vedrører de indholdsmæssige ændringer i bekendtgørelsesudkastet, vil ikke blive kommenteret i nærværende notat. Disse bemærkninger er for størstedelens vedkommende kommenteret i anden sammenhæng og vedrører ikke elementer, der er indgået i høringsen.

4. Specifikke bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse

Forrang

Ad § 2:

Danske Regioner gør opmærksom på, at regionerne kun har adgang til at se ansøgninger, hvor ansøgeren har angivet, at vedkommende ønsker forrang. Det anføres, at tilføjjelsen i § 2 om, at regionen kan behandle en ansøgning om forrang, selvom ansøger ikke korrekt har angivet dette i sin ansøgning eller vedlagt relevant dokumentation, derfor ikke svarer til de reelle rammer for arbejdet.

Styrelsens bemærkninger

Institutionerne vil fremover have adgang til at se alle ansøgninger, herunder bilag og ønske om forrang. Hvis institutionen opdager, at der mangler markering om forrangsønske eller dokumentation, kan institutionen kontakte ansøgeren og gøre opmærksom herpå, eller gøre regionen opmærksom på, at en ansøger har ansøgt om forrang på grund af handicap, jf. § 5. Der er sket en teknisk tilpasning i overensstemmelse med bekendtgørelsesændringen, hvormed regionen har hjemmel til at behandle ansøgning om forrang til handicap, selvom ansøger ikke har udfyldt sin ansøgning korrekt.

Ad § 5:

Danske Regioner finder det positivt, at handicapbestemmelsen med bekendtgørelsesudkastet er blevet præciseret yderligere, og gør opmærksom på, at præcisering klart skal kommunikeres til ansøgerne.

Styrelsens bemærkninger

Styrelsen er opmærksom på kommunikationsopgaven omkring ansøgning om præcisering af forrang til handicap. Blandt andet bliver det fremover præciseret i Optagelse.dk.

Transporttid

Ad § 10:

Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier opfordrer til, at det specificeres, hvordan transporttiden på 23 minutter for en ansøger uden dansk folke-registeradresse, er fastsat.

AFS Interkultur og YFU Danmark foreslår, at udvekslingsstuderende kan ansøge om optagelse på baggrund af den adresse, de havde før udvekslingsopholdet mod at fremlægge dokumentation.

Styrelsens bemærkninger

Transporttiden på 23 minutter er fastsat som svarende til halvdelen af den maksimale transporttid på 45 minutter for ansøgere (afrundet til nærmeste hele minut), der fordeles til en gymnasial afdeling, de ikke selv har søgt. Fastsættelsen heraf var et forsøg på at imødekomme kritik i forbindelse med høring af elevfordelingsbekendtgørelsen i forbindelse med udstedelsen i 2023, hvor der var angivet, at ansøgerne skulle betragtes som dem med den længste transporttid. Løsningen betyder, at disse ansøgere (uden dansk folke-registeradresse, der ansøger med MitID og kan slås op i Det Centrale Personregister) vil blive stillet bedre end nogle ansøgere med dansk folke-registeradresse og dårligere end andre, men modsat den oprindelige løsning vil de, afhængig af hvor de søger om optagelse, få bedre mulighed for at få plads på et overansøgt gymnasium.

Det er ikke muligt at angive en (anden) adresse i Optagelse.dk i den eksisterende elevfordelingsmodel, og det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at nå at tage højde for en ændret regel på dette punkt. Da der fra flere sider er rejst kritik af reglen, vil der frem mod næste optagelsesrunde, det vil sige optagelse til skoleåret 2025/26, blive set på, om det vil være hensigtsmæssigt at ændre reglen.

Elevfordeling

Ad § 11:

Danske Regioner finder det uklart, om bestemmelsen medfører, at ansøgere, der ændrer eller retter deres ansøgning efter den 1. marts, bliver fordelt som eftertilmeldere, eller om det ikke er muligt at ændre i ansøgningen i perioden 2. marts til 8. maj. Danske Regioner foreslår desuden, at det præciseres, at eventuel forældreunderskrift skal være anført en umyndig ansøgers ansøgning inden ansøgningsfristens udløb for, at ansøgningen kan komme med i den centrale fordelingsmekanisme.

Styrelsens bemærkninger

Styrelsen bemærker, at Optagelse.dk låses for ændringer af ansøgninger, der indgår i den centrale fordelingsmekanisme fra skæringsdatoen og indtil fordeling er sket (fra den 2. marts til den 8. maj 2024). Styrelsen bemærker desuden, det vil blive kommunikeret i forbindelse med udfyldelse af ansøgning i Optagelse.dk, hvorledes ansøgninger, der efterfølgende rettes eller mangler underskrift, behandles.

Ad § 14:

Danske Regioner foreslår, at det præciseres, at tilføjjelsen i § 14, nr. 2 om, at ASF-ansøgeren ønsker at indgå i fordelingen til den pågældende uddannelse som andre ansøgere med samme prioritet uden forrang, gælder både den ansøgte afdeling og uddannelse.

Danske HF & VUC finder det uhensigtsmæssigt, at ansøgere, der søger forrang til ASF, kan anføre ønske om at indgå i fordelingen til den pågældende uddannelse uden forrang.

Danske Regioner foreslår desuden, at det præciseres, hvad der sker med ansøgere til pre-IB, der ikke får forrang og derfor ikke kan tildeles en pladsreservation, hvis de ikke har søgt andre uddannelser.

Styrelsens bemærkninger

Styrelsen bemærker, at det er ASF-ansøgerens eget valg, om vedkommende ønsker at indgå i fordelingen til samme institution og afdeling uden forrang.

Styrelsen præciserer i bekendtgørelsen, at ASF-ansøgerens ønske om at indgå i fordelingen til uddannelsen, gælder uddannelsen på den ansøgte afdeling.

For så vidt angår ansøgere til pre-IB, der ikke har søgt andre uddannelser, vil disse om muligt få andre pre-IB udbud som skyggeansøgninger. Hvis der ikke findes nogen andre pre-IB udbud inden for en transporttid på 45 minutter, vil ansøgeren få den uddannelse som pre-IB relateres til (stx eller htx) som skyggeansøgning. Styrelsen ser ikke behov for en nærmere præcisering heraf.

Optagelse

Ad § 19:

Danske Regioner foreslår, at det præciseres, at institutioner ikke kan undlade at reservere en plads til en ansøger, hvis de har ledig plads. Heller ikke selv om de forinden har haft ansøgeren til optagelsesprøve, som ansøgeren ikke bestod. Først efter at der er reserveret plads til ansøgeren, kan institutionen afgøre, om der er tale om en ansøger, som kan optages.

Styrelsens bemærkninger

Styrelsen bemærker, at tilføjelsen i bestemmelsen alene har til hensigt at sikre, at førsteprioritetsinstitutionen tidligt kan indkalde ansøgeren til optagelsesprøve og –samtale. Der er ikke ændret ved den hidtidige praksis.

Liste over høringsparter

Udkast til bekendtgørelse om forrang til visse ansøgere, elevfordeling og optagelse på de gymnasiale uddannelser

Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier
Danmarks Vejlederforening
Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier
Danske Gymnasieelevers Sammenslutning
Danske Gymnasier
Danske HF og VUC
Danske Regioner
Gymnasiernes Bestyrelsesforening
Gymnasieskolernes Lærerforening
ASF Interkultur og YFU Danmark